

Selcuk Journal of Agriculture and Food Sciences Selçuk Tarım ve Gıda Bilimleri Dergisi

Tekirdağ İli Şarköy İlçesi Bağcılık Yapısının İncelenmesi

İlknur KORKUTAL^{1*}, Elman BAHAR¹, Arzu ZİNNİ²

¹ Namık Kemal Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, Tekirdağ, Türkiye

² Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bahçe Bitkileri Bölümü, Tekirdağ, Türkiye

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Geliş tarihi: 03.09.2018

Kabul tarihi: 27.11.2018

Anahtar Kelimeler:

Bağcılık,
Şarköy,
Tekirdağ,
Üzüm

ÖZET

Bu araştırma Tekirdağ ili Şarköy ilçesi Yayaköy, Yörgüç, Mursallı, Çınarlı, Gaziköy ve Kirazlı' da bağcılık yapısını belirlemek amacıyla, bağcılarla anket yolu ile elde edilen birincil verilere dayanmaktadır. Yapılan anket çalışmasında toplam 237 bağcının verdiği cevapların değerlendirilmesi sonucunda bağ parcellerinin çok parçalı ve 10 dekardan büyük olduğu belirlenmiştir. Bağcılar bağlarını Amerikan Asma Anacı üzerine yetiştirmek istedikleri üzüm çeşidini üzerine aşılıyarak kurmuşlardır. Şarköy' de bağcıların %43' ünün sofralık, %27 şaraplık ve %30' unun hem sofralık hem de şaraplık çeşitleri yetiştirdiği; aynı zamanda bağlarda Alphonse Lavallee (%25) ve Cardinal (%22) çeşitlerinin yüksek oranda yetiştirildiği belirlenmiştir. Sofralık 1500 kg ve şaraplık üzüm veriminin dekara ortalama 1000 kg olduğu belirlenmiştir. Şarköy bağcılığı alan olarak Tekirdağ ilinin bağ alanlarının ve üzüm üretiminin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bağcılara verilecek eğitim ile beklentilerin ve bağdaki sorunlarının çözümüne önemli katkı sağlayacağı anlaşılmaktadır.

Examination of Viticultural Structure in Sarkoy District of Tekirdag Province

ARTICLE INFO

Article history:

Received date: 03.09.2018

Accepted date: 27.11.2018

Keywords:

Viticulture,
Şarköy,
Tekirdağ,
Grape

ABSTRACT

This research is based on the primary data obtained by survey with farmers in order to determine the structure of viticulture in Yayakoy, Yorguc, Mursalli, Cinarli, Gazikoy and Kirazli in Sarkoy district of Tekirdag province. As a result of the research, it was determined that the bond fragments are large in number and larger than 10 decares. The vigneron set up their vineyards on the kind that they wanted to cultivate on the Rootstock. In Şarköy, it was determined that 43% of the vineyards produced table grapes, 27% wine grapes and 30% of the both table grapes and wine grapes. At the same time, Alphonse Lavallee (25%) and Cardinal (22%) varieties were cultivated in high proportion. It has been determined that the yield of table grapes 1500 kg and wine grapes is 1000 kg on average. Sarkoy district forms an important part of the vineyards and grape production of the province of Tekirdag. It was understood that the training to be given for the vigneron for the solution of the vineyard problems and meet their expectations.

1. Giriş

Ekonomik olarak bağcılık, dünya üzerinde genel olarak 30-50° kuzey ve güney enlemleri arasında yapılabilmektedir, ülkemiz bu açıdan çok şanslı bir konumdadır (TBAEM, 2012). Ülkemizin birçok bölgesinde bağcılık yapılmakta, Marmara Bölgesi bunlardan biri olarak ilk sıralarda yer almaktadır. Marmara Bölgesinde yer alan illerden Tekirdağ' da toplam 19 487,496 dekar bağ alanı vardır ve bu alanın 14 683,793 dekarı Şarköy ilçesinde (%75) bulunmaktadır. Bunun

9 660,280 dekarı şaraplık ve 5 023,513 dekarı sofralık üzüm çeşidi yetiştiriciliği için kullanılmaktadır (TİGTHM, 2017).

Şarköy; üzüm çeşitleri, üretim yeri ve üretim miktarı bakımından önemli bir konumdadır. Bu konum özellikle Türkiye şaraplık üzüm üretiminin yaklaşık olarak yarısının (Delice 1996), bu topraklarda üretilmesi ile de göze çarpmaktadır. 1931 yılında ilk şarap hane Tekirdağ' da kurulmuştur (Özay ve ark., 2005).

*Sorumlu yazar email: ikorkutal@nku.edu.tr

Şarköy' de bulunan Çengelli, Çınarlı, Gaziköy, Güzelköy, İstiklal, Kirazlı, Mursallı, Tepeköy, Yayaköy ve Yörgüç köyleri bağ alanları bakımından oldukça zengindir.

Tekirdağ' da bağcılık yapılan önemli bir üretim yeri tarihte Ganohora diye bilinen, Uçmaktdere-Şarköy arasında yer alan ve Ganos Dağları'nın güney yamaçlarına dayanan tepelerdir. Tekirdağ' da eski dönemlerden beri yapılan bağcılık bu alanda biyo-çeşitliliğin oluşmasına ve artmasına neden olmuştur. Vitis vinifera ssp. slyvestris ve Vitis vinifera ssp. sativa Ganos Dağları'nda dere kenarlarında ve eski yerleşim alanlarında doğal olarak yayılım göstermektedir (Korkutal ve ark., 2017). Ayrıca Yankı (2010), M.S. 330 yılından itibaren Roma İmparatorluğu başkenti olan İstanbul' a Ganos Dağı etrafından Ganitikos adlı şarapların gönderildiğini ifade etmiştir.

Bu araştırmada tarihsel olarak da köklü bir bağcılık geçmişine sahip olan Şarköy bağcılığı konu olarak incelenmiştir. Amaç; bağcılık açısından önemli potansiyele sahip olan Yayaköy, Yörgüç, Mursallı, Çınarlı, Gaziköy ve Kirazlı köylerinden yola çıkarak Tekirdağ ili Şarköy ilçesi bağcılık yapısını irdelemektir.

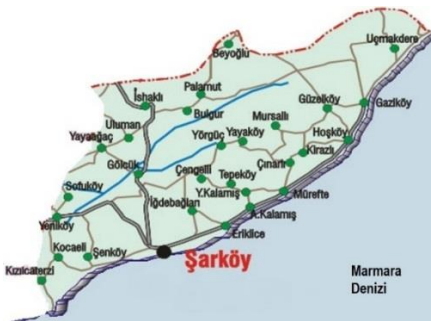
2. Materyal ve Yöntem

Materyal

Araştırma materyali Tekirdağ ili, Şarköy ilçesine bağlı bulunan 6 köy; Yayaköy, Yörgüç, Mursallı, Çınarlı, Kirazlı ve Gaziköy' de bağcılık yapan üreticilerle anket yolu ile elde edilen birinci verilere dayanmaktadır.

Yöntem

Araştırma alanımız olan Şarköy' de toplam 14 683,793 dekar bağ alanı bulunmaktadır. Bu alanların 6 874,129 dekarı Yayaköy, Yörgüç, Mursallı, Çınarlı, Kirazlı ve Gaziköy' de yer almaktadır. Bu bölgede 623 bağcı olup aralarından 237 bağ işletme sahibi ile anket yapılmıştır (Şekil 1 ve Çizelge 1).

Şekil 1 Şarköy ilçesi ve köyleri haritası (Trakya Net, 2018).

Anket kapsamında Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2017 verilerinden yararlanılmış olup, 6 örnek köyde bağcılık yapısını belirlemek amacıyla 42 soru hazırlanmıştır. Bu sorular işletme sahiplerine yüz yüze görüşülerek tek tek sorulmuş ve verilen yanıtlar

aynı anda (soru yanıt yöntemi) kaydedilmiştir, verdikleri cevapların ortalaması alınmıştır. Ankete katılan bağcılık işletme sahipleri rastlantısal olarak seçilmiştir.

Sonlu popülasyonda oranlar yardımıyla örnek hacmi belirlenmiştir. Bu yöntemle göre %90 güven katsayısı ve %10 hata payı ile örnek hacmi belirlenmiştir (Miran, 2002).

$$n = N.p.q / (N-1) (Z_{\alpha/2}/d)^2 + p.Q$$

[n = Denek sayısı, N= Bağcılık işletme sayısı, p= Popülasyon oranı, q= Anakitle varyansı, Z= Seçilen olasılık düzeyi için normal dağılım tablo değeri ve d= Hata değerini göstermektedir.

Çizelge 1

Bağ alanı ve ankete katılan bağcı sayısı

Köyler	Bağ Alanları	Frekans	Ankete Katılan Bağcı Sayısı
Yayaköy	873,793	72	35
Yörgüç	519,678	48	28
Mursallı	2564,327	165	48
Çınarlı	1143,252	152	47
Kirazlı	696,861	102	41
Gaziköy	1076,218	84	38
Toplam	6874,129	623	237

3. Araştırma Sonuçları ve Tartışma

Bağcıların ÇKS Kayıt Durumu

Köylerde ankete katılan 237 bağcının 207'si (%87) Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlıdır, kayıtlı olmayan bağcı sayısı 30'dur (%13) (Çizelge 2).

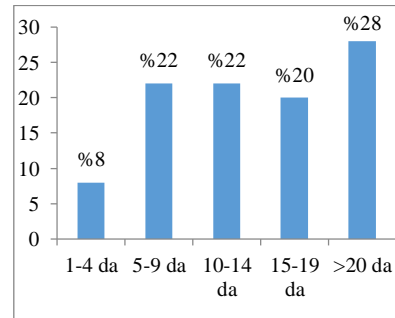
Çizelge 2

Bağcıların ÇKS' ye kayıt durumu

Bağcıların ÇKS' ye kayıt olma durumu	Frekans	Oran (%)
Evet kayıtlı	207	87
Hayır kayıtlı değil	30	13
Toplam	237	100

Bağların Parsel Büyüklükleri ve Yaş Durumu

Ankete katılan bağcılarının bağ parsel büyüklüklerine bakıldığında 10 dekardan büyük bağa sahip olanların oranının %70 olduğu belirlenmiştir (Şekil 2). En yaşlı bağ grubunun 10 yaşından büyük ve %67' lik paya sahip olduğu görülmektedir (Çizelge 3).

Şekil 2

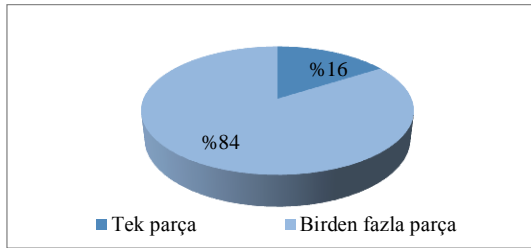
Bağ parsel büyüklükleri

Çizelge 3
Bağların yaşları

Yaş aralığı	Frekans	Oran (%)
0-5	11	5
6-10	65	27
11-15	60	25
16-20	46	19
>21	55	23
Toplam	237	100

Bağ Parsellerinin Parçalılık Durumu

Mevcut bağ parsellerinin parçalılık durumuna bakıldığında (200 bağcının) bağların büyük çoğunluğunun (%84), birden fazla parçadan oluştuğu görülmektedir (Şekil 3).

Şekil 3
Bağın parçalılık durumu

Bağı Kimin Kurduğu

Bağ işletme sahiplerinin 200' ü bağlarını kendilerinin kurduğunu (%84), 37'sinin ise bağları kendilerinin kurmadığını (%16) bildirmişlerdir (Çizelge 4).

Çizelge 4
Bağı kimin kurduğu

Bağı kimin kurduğu	Frekans	Oran (%)
Kendi kurdu	200	84
Kendi kurmadı	37	16
Toplam	237	100

Toprak Analiz Durumu

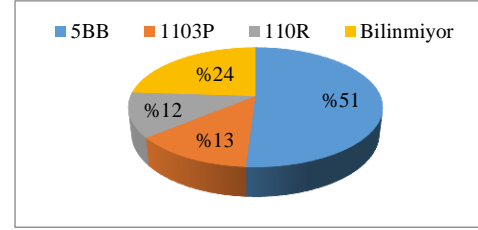
Dikim öncesi, bağda 77 kişinin (%32) toprak analizi yaptırdığı, 160 kişinin ise (%68) dikimden önce toprak analizi yaptırmadığı belirlenmiştir (Çizelge 5).

Çizelge 5
Toprak analiz durumu

Dikim öncesi toprak analiz durumu	Frekans	Oran (%)
Evet (Yaptırdım)	77	32
Hayır (Yaptırmadım)	160	68
Toplam	237	100

Bağ Tesis Ederken Kullanılan Anaçlar

Bağcılık işletme sahibinin tamamının, bağlarını tesis ederken Amerikan Asma Anacı üzerine istedikleri çeşitleri aşıladıkları saptanmıştır. Bu şekilde bağ kuran 121 üretici 5BB anacını (%51), 30 üretici 1103P anacını (%13), 28 üretici 110R anacını kullandıklarını ve 58 üretici de bağ kurdukları anacı bilmediklerini belirtmiştir (Şekil 5). Ayrıca bağda tutmayan, zarar gören fidanların yerine, yeni fidan dikerek boş yerleri tamamladıklarını söylemişlerdir.

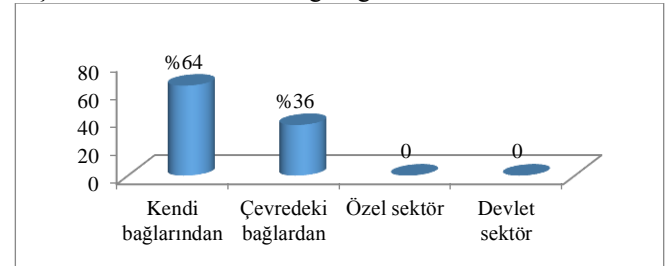

Şekil 5

Bağ kurmak için kullanılan Amerikan Asma Anaçları

Aşıda Kullanılan Kalemlerin Temin Durumu

Sarköy yöresinde bağcılar Amerikan Asma Anacı ile bağ kurarken, 151 üretici (%64) kendi bağlarından elde ettikleri kalemleri, 86 üretici ise çevredeki bağlardan (%36) elde ettikleri kalemleri aşıda kullandıklarını beyan etmişlerdir (Şekil 4). Bu durum aşı kalemlerinin hiçbirinin sertifikalı olmadığını göstermektedir.

Şekil 4

Aşıda kullanılan kalemlerin temin durumu

Aşı İşlemini Kimin Yaptığı

Üreticilerin %70' i bağda aşı işlemini kendileri yapmakta, %27' si komşu bağcılardan yardım almakta ve %3' ü aşı ustasına aşı yaptırmaktadır (Çizelge 6).

Bağlarda Uygulanan Aşı Yöntemleri

Bağcılarının %96' sı yarma aşı yöntemini kullanırken, %4' ü yongalı göz aşı yöntemini kullandığını belirtmiştir (Çizelge 7).

Çizelge 6
Aşı işlemini kimin yaptığı

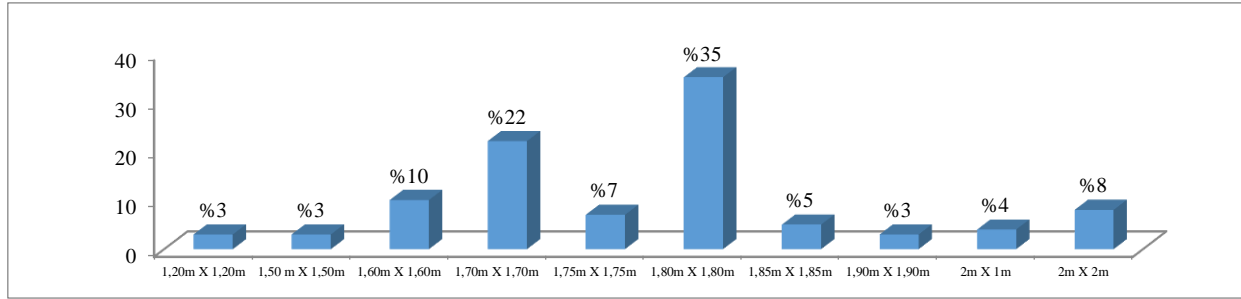
Aşı işlemini kimin yaptığı	Frekans	Oran (%)
Kendi	166	70
Aşı ustası	7	3
Diğer (Çevredeki bağcılar)	64	27
Toplam	237	100

Çizelge 7
Bağda kullanılan aşı yöntemi

Aşı yöntemi	Frekans	Oran (%)
Yarma aşı	227	96
Yongalı göz aşı	10	4
Toplam	237	100

Bağların Dikim Aralık ve Mesafeleri

Bağların dikim aralık ve mesafelerinin çok değişiklik gösterdiği ve 1.20m x 1.20m ile 2m x 2m arasında dikim aralık ve mesafelerinin bulunduğu saptanmıştır. Ancak bağlarda en çok 1.70m x 1.70m ile 1.80m x 1.80m aralıkların uygulandığı belirlenmiştir (Şekil 5).

Şekil 5

Bağların dikim aralık ve mesafeleri

Bağlarda Kullanılan Terbiye Sistemleri

Ankete katılan 237 bağcıdan 183' ünün bağlarını telsiz sistem (%77) ve 54' ünün ise telli sistem ile kurduğu (%23) belirlenmiştir (Çizelge 8).

Çizelge 8

Bağlarda kullanılan terbiye sistemleri

Terbiye sistemleri	Frekans	Oran (%)
Telsiz	183	77
Telli	54	23
Toplam	237	100

Bağdaki Kültürel İşlemler

Bağcılıkta yapılan başlıca kültürel işlemler budama, sulama, gübreleme, ilaçlama, çapalamadır. Yapılan araştırmada bağcıların düzenli ilaçlama ve verimi artırmak için düzenli gübreleme yaptıkları belirlenmiştir. Ayrıca bağcılık işletme sahipleri su kaynaklarının ye-

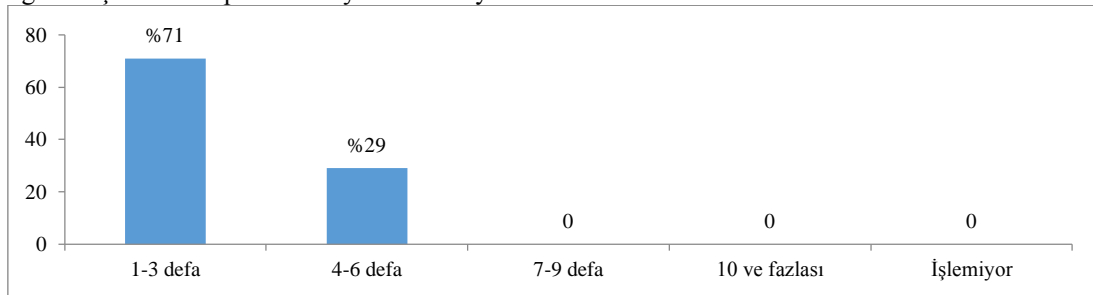
tersizliğinden dolayı bağlarında sulama yapamadıklarını belirtmektedirler. Öte yandan bağcıların 156' sı (%66) bağındaki kültürel işlemleri kendisinin yaptığını, 76 bağcı (%32) işçi ile birlikte yaptıklarını ve 5 (%2) bağcı ise sadece günlük işçi çalıştırdığını belirtmiştir (Çizelge 9).

Çizelge 9

Bağda kültürel işlemleri yapan kişi

Kültürel işlemleri kimin yaptığı	Frekans	Oran (%)
Bağcının kendisi yapıyor	156	66
İşçi ile birlikte bağcı yapıyor	76	32
Sadece işçi yapıyor	5	2
Toplam	237	100

Yapılan toprak işleme sayısına bakıldığında; 168 bağcının yıl içerisinde 1-3 defa (%71), 69 bağcının da 4-6 defa (%29) toprak işlediği görülmektedir (Şekil 6).

Şekil 6

Bağlarda toprak işleme sayısı

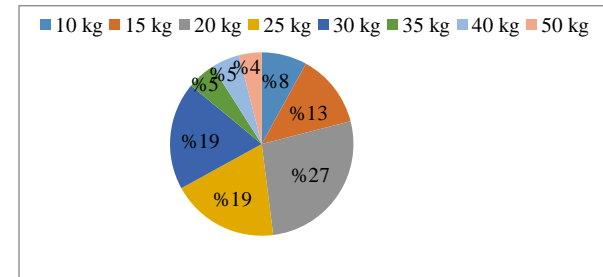
Bağcıların tamamı bağlarında gübre ve ilaç uygulamalarını belirtmiştir. Bağda kullanılan gübre tipleri Çizelge 10' da verilmiştir. Bağcıların kimyasal gübreyi %74 oranında tercih ettiği saptanmıştır.

Çizelge 10

Kullanılan gübre tipleri

Kullanılan gübre	Frekans	Oran (%)
Çiftlik gübresi	20	8
Kimyasal gübre	175	74
Çiftlik ve kimyasal gübre	42	18
Yeşil gübre	0	0
Yaprak gübre	0	0
Toplam	237	100

Dekara verilen kimyasal gübre oranları incelendiğinde en az 10 kg ve en fazla 50 kg gübre uygulandığı, yüksek oranda ise 20 kg gübre uygulandığı belirlenmiştir (Şekil 7).

Şekil 7

Dekara verilen kimyasal gübre miktarı

Bağlarda Görülen Hastalıklar

Şarköy ilçesi bağları incelendiğinde; 108 bağcılık işletmesinde Külleme (*Uncinula necator*) (%46), ayrıca 69 bağda Mildiyö (*Plasmopara viticola*) (%29) ve kalan 60 bağda Ölükol (*Phomopsis viticola* Sacc.)

(%25) hastalıklarının görüldüğü kaydedilmiştir (Çizelge 11).

Çizelge 11
Bağlarda görülen hastalıklar

Bağlarda görülen hastalıklar	Frekans	Oran (%)
Külleme (<i>Uncinula necator</i>)	108	46
Mildiyö (<i>Plasmopara viticola</i>)	69	29
Ölököl (<i>Phomopsis viticola</i> Sacc.)	60	25
Toplam	237	100

Bağlarda Görülen Zararlılar

Bu zararlıların başında %35 oranında Salkım güvesi (*Lobesia botrana*) ve %32 oranında Bağ maymuncuğu (*Otiorynchus spp.*) olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 12).

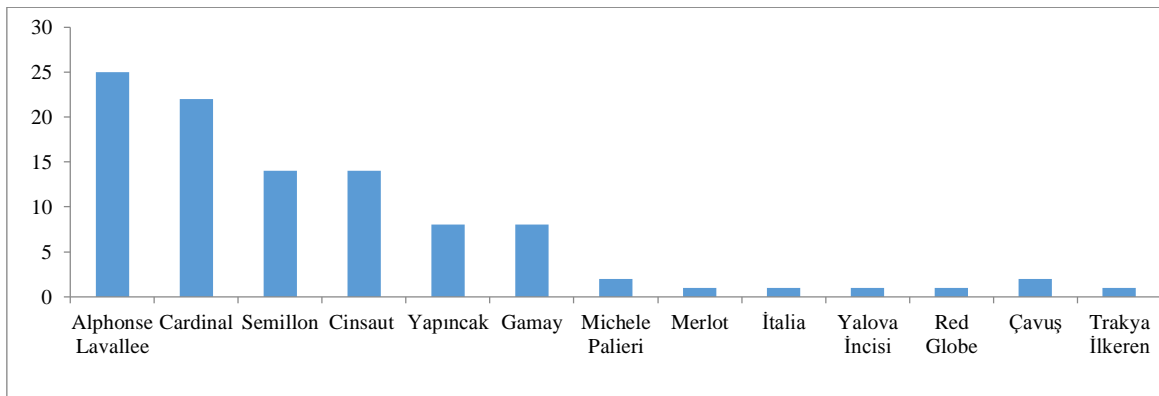
Çizelge 12
Bağlarda görülen zararlılar

Bağlarda görülen zararlılar	Frekans	Oran (%)
Bağ uyuzu (<i>Eriophyes vitis</i> Nal.)	43	18
Salkım güvesi (<i>Lobesia botrana</i>)	84	35
Bağ maymuncuğu (<i>Otiorynchus spp.</i>)	77	32
Gözkurdu (<i>Theresimima ampelophaga</i>)	8	3
Dürmece (<i>Sparganothis pilleriana</i>)	25	11
Toplam	237	100

Bağlarda Görülen Yabancı Otlar

İncelenen bağlarda en çok rastlanan yabancı ot %33 oranı ile Ayrık otu' dur (*Agropyrum repens*). Bunu %27 oranı ile Pıtrak otu (*Xanthium strumarium* L.) ve %24 oranı ile Kanyaş otu (*Phalaris sp.*) izlemektedir. Bağcılarının tamamı düzenli yabancı ot ilaçlaması yaparak bağlarını yabancı otlardan koruduklarını belirtmişlerdir (Çizelge 13).

Ürünü Değerlendirme Durumu

Şekil 9
Şarköy' de yetiştirilen üzüm çeşitleri

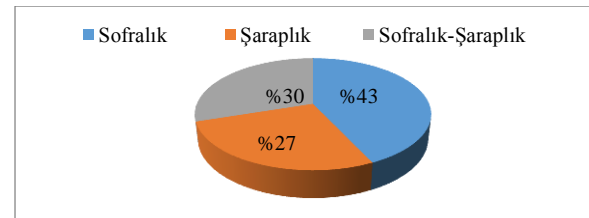
Yetiştirilen Üzüm Çeşitlerinin Verimi

Yetiştirilen sofralık üzüm çeşitlerinden dekar başına 800-3000 kg ve şaraplık üzüm çeşitlerinden 800-

Bağcılara hasat edilen üzümlerini nasıl değerlendirdikleri sorulduğunda; 103 bağcı sofralık (%43), 64 bağcı şaraplık (%27) ve 70 bağcı hem sofralık hem de şaraplık (%30) olarak değerlendirdiğini belirtmiştir (Şekil 8). Yörede salamuralık yaprak üretimi yapılmadığı ayrıca belirlenmiştir.

Çizelge 13
Bağlarda görülen yabancı otlar

Bağlarda görülen yabancı otlar	Frekans	Oran (%)
Köy göçüren otu (<i>Cirsium arvense</i>)	9	4
Ayrık otu (<i>Agropyrum repens</i>)	78	33
Pıtrak (<i>Xanthium strumarium</i> L.)	65	27
Kanyaş (<i>Phalaris sp.</i>)	57	24
Diğer	28	12
Toplam	237	100

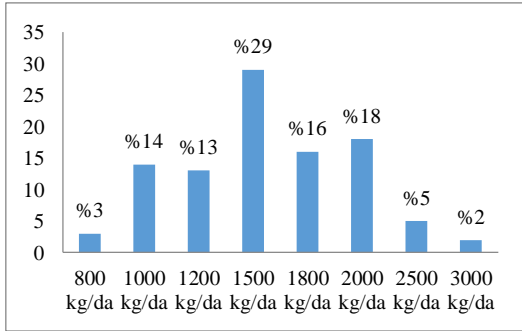

Şekil 8
Şarköy' de üzümlerin değerlendirilme şekli

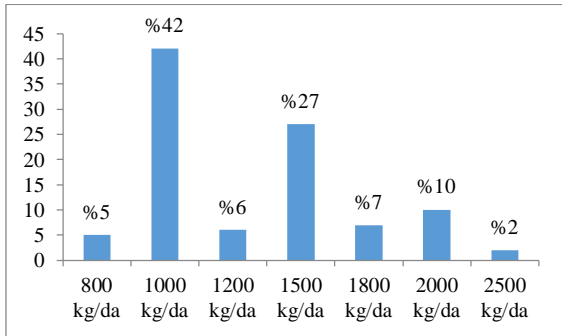
Yetiştirilen Üzüm Çeşitleri

Yetiştirilen çeşitler incelendiğinde ise 131 bağcının Alphonse Lavallee (%25), 115 bağcının Cardinal (%22), 75 bağcının Semillon (%14) ve 72 bağcının Cinsaut (%14) üzüm çeşitlerini yetiştirdiği görülmektedir (Şekil 9).

2500 kg arasında verim alınmaktadır. Üreticilerin ağırlıklı olarak dekar başına aldıkları verimler Şekil 10 ve 11' de gösterilmiştir.

Şekil 10
Sofralık üzümün dekaraya verim durumu

Şekil 11
Şaraplık üzümün dekaraya verim durumu

4.Sonuçlar ve Öneriler

Bağ parsel büyüklükleri 10 dekardan fazla ve çok parçalı yapıdadır. Bu parçalı yapı, üreticilerin üretim, ürün işleme, pazarlama gibi faaliyetlerinin zorlaşmasına neden olmaktadır. Öte yandan bağların 10 yaşından büyük ve bağ sahiplerinin bağları kendilerinin kurduğu bilgisine ulaşılmıştır. Bağlarda yetiştirilen üzüm çeşitlerinin %43' ünün sofralık, %27' sinin şaraplık ve %30' unun hem sofralık hem de şaraplık çeşitler olduğu belirlenmiştir. Bağlarda Alphonse Lavallee (%25), Cardinal (%22), Semillon (%14) ve Cinsaut (%14) çeşitleri yoğun olarak yetiştirilmektedir. Osmanoğlu ve ark. (1983) tarafından Şarköy bölgesinde yapılan çalışmada, satılan üzümlerin %37,7' sinin sofralık ve %62,3' ünün şaraplık olduğu belirtilmektedir. Aynı çalışmada Yapıncak %49,39; Cinsaut %16,6; Cardinal %7,33 ve Alphonse Lavallee çeşitlerinin %7,34 oranında yetiştirildiği tespit edilmiştir. Anket sonuçlarımıza göre sofralık üzüm yetiştiriciliğinin yörede artış gösterdiği saptanmıştır. Aynı zamanda sofralık üzüm çeşitlerinden Alphonse Lavallee ve Cardinal' in; şaraplık üzüm çeşitlerinden de Semillon ve Gamay' nin yetiştiriciliğinin artış gösterdiği belirlenmiştir.

Bölgede bağcılık tamamen Amerikan Asma Anacı üzerine aşılama şeklindedir ve bağların %51' i 5BB anacı ile kurulmuştur. Aşılamayı kendileri (%70) ve yarma aşısı (%96) şeklinde yapmışlardır. Bağcılar aşı kalemlerini kendi bağlarından (%64) almışlardır ve kullanılan kalemler sertifikalı değildir. Ülkemizde sertifikalı asma fidanı üretiminin %28,2 oranında oldu-

ğu göz önüne alındığında (Çelik ve ark., 2005), aşıda kullanılan kalemlerin sertifikasız olması beklenen doğal bir sonuçtur.

Bağlarda dikim aralığı ve mesafelerinin yüksek oranda 1,70m x 1,70m ile 1,80m x 1,80m aralığında olduğu; bağcılarının %77' sinin telsiz sistem kullanmakta oldukları belirlenmiştir. Kiracı (2001) araştırmasında bağların %98,9' unun telsiz sistem ile tesis edildiğini ifade etmiştir. Elde edilen güncel verilere göre bağcılarının geçen 17 yılda telli sisteme geçmeye çalıştıkları ancak çok başarılı olamadıkları görülmüştür. Bağda kültürel işlemleri kendilerinin (%66) yaptığı belirlenmiştir. Toprak işleme yılda 1-3 defa (%71) ve tamamen mekanizasyondan yararlanılarak yapılmaktadır. Bağcılarının toprak işlemede kullandığı küçük el makinelerinin; insan gücü ile çalışmasından dolayı hem zaman kaybına hem de maliyetin artışına neden olduğu ortaya konmuştur (Bahar ve ark., 2006). Yöre bağcılığının halen sulama yapılmaksızın sürdürüldüğü belirlenmiştir. Bu durumun özellikle sofralık üzüm yetiştiriciliğinde verim ve kalite kaybına neden olduğu da belirlenen bulgular arasındadır. Ayrıca verimler incelendiğinde şaraplık üzüm veriminin dekaraya ortalama 1000 kg ve sofralık üzüm veriminin ise 1500 kg olduğu belirlenmiştir. Toprak analizi yaptıran bağcılarının %32 olduğu belirlenmiş olup, Kiracı (2001) tarafından yapılan çalışmada bu değer %3' tür, bağcılarının geçen zaman içinde bilinçlenerek toprak analizine daha fazla önem verdiği ancak bunun yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır. Şarköy bölgesi bağlarında görülen hastalık; Külleme (*Uncinula necator*), zararlı; Salkım güvesi (*Lobesia botrana*) ve yabancı ot; Ayrık otu (*Agropyrum repens*) olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak; Tekirdağ bağcılığı, ülkemiz ve il tarımını açısından önemli bir konumdadır. Şarköy bağcılığı da alan olarak Tekirdağ ilinin bağ alanlarının %75' ini ve üzüm üretiminin %80' ini kapladığından; bağdan elde edilen gelirin önemli bir bölümünü sağlamaktadır. Araştırma sonucunda bağcılarının eğitilmesi ile birçok sorunun üstesinden gelinebileceği; bağcılarının yeterli gelir elde etmesi ile bağcılığı sürdürmesinin mümkün olacağı anlaşılmıştır.

5.Kaynaklar

- Bahar E, Korkutal İ, Kök D (2006). Türkiye Bağcılığının Son Yıllardaki Gelişiminde Görülen Başlıca Sorunları ve Çözüm Önerileri. Trakya University Journal of Science, 7(1): 65-69.
- Çelik H, Çelik S, Kunter BM, Söylemezoğlu G, Boz Y, Özer C, Atak A (2005). Bağcılıkta Gelişme ve Üretim Hedefleri. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası VI. Teknik Kongresi, Cilt I: 565-588. Ankara.
- Delice NY (1996). Trakya Bölgesi Şaraplık Üzüm Üretim Ekonomisi ve Pazarlaması Üzerine Bir Araştırma. Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Tekirdağ.

- Kiracı MA (2001). Tekirdağ İli Şarköy İlçesi Bağcılığının Mevcut Durumu, Üreticilerin Sorunlarının Çözümüne İlişkin Örgütlenme Olanaklarının Belirlenmesi. Namık Kemal Üniversitesi FBE Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ.
- Korkutal İ, Bahar E, Kök D, Şahin N, Uysal T, Özalp Z, Yaşasın AS, Candar S, Alço T, Işın M (2017). Ganos Dağlarında Doğal Olarak Bulunan Asmalara (*Vitis spp.*) Ait Genetik Materyallerin Toplanması ve DNA İzolasyonlarının Yapılması. *Mediterranean Agricultural Sciences*, 31(1): 5-15.
- Miran B (2002). Temel İstatistik. Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir. 288s. ISBN:975-93088-0-0.
- Osmanoğlu E, Erkal S, Şafak A, Ergun ME (1983). Tekirdağ ili Şarköy İlçesi Bağ İşletmelerinde Üzüm Üretimi, Değerlendirmesi, Maliyeti ve Pazarlaması ile Sorunlarına İlişkin Bir Araştırma. Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Yalova.
- Özay A, Akyol A, Azabağaoğlu Ö (2005). Türkiye Şarap Sektörünün Pazarlama Karması Elemanları Açısından İncelenmesi ve Sektörün Rekabet Performansının Artırılması için Öneriler. Şarap Sanayicileri Derneği, Yayın No:1, 102s, İstanbul.
- TİGTHM (2017). Tekirdağ İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Tekirdağ ÇKS verileri.
- TBAEM (2012). Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Türkiye Asma Genetik Kaynakları, Tekirdağ.
- Trakya Net (2018). <http://www.trakyanet.com/trakya/tekirdag/sarkoy/sarkoy-koyleri.html> sayfasından alınmıştır. (Erişim tarihi: 29.08.2018)
- Yankı M (2010). Marmara Bölgesi'nde Şarap Tarihi ve Turizmi. Tekirdağ İli Değerleri Sempozyumu (18 Eylül-21 Ekim 2010). Şarköy Değerleri Sempozyumu. 14 Ekim 2010. Bildiriler Kitabı: 35-42.